

Siden sidst...

af Kurt Ganer-Tolsøe, formand for DVS

Som fortsættelse af min beretning omkring klargøringen af FLS Aeromotorens maskindele til sommerens udstilling på el-museet i Tange i sidste nyhedsbrev, kommer dette brev med fortællingen om, hvad der skete, efter at det var lykkedes os med mindst mulig frihøjde at få den nymalede mølle gennem viadukten på vejen ind til El-museet..

Som vindmølleinteresseret synes jeg at El-museets faste udstilling af møller på udmærket vis supplerede vores materiale som havde hovedvægten lagt på den industrielle udvikling af mølleindustrien.

Sommeren igennem viste El-museets gæster vores udstilling stor interesse, så det var en veltilfreds bestyrelse, som i september hjemførte vore mølledele.

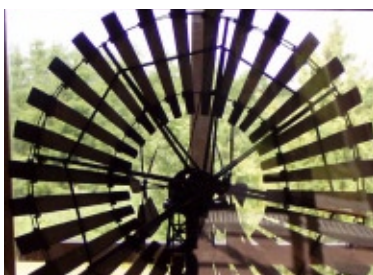
Her er det rette sted at takke El-museet for et fornemt samarbejde omkring etableringen af udstillingen, både når det gjaldt det grafiske arbejde med billederne eller praktisk hjælp med gaffeltruck og ståltråd. De sidste ting blev der brug for, fordi vi for 3. gang brugte den ene halvdel af vindrosen fra foreningens 100 år gamle mølle fra Holbæk. Denne gang som blikfang foran El-museets indgang.

Forarbejdet med udstillingens historier omkring de danske møllefabrikker bragte igen nye oplysninger frem om den tidlige mølleindustri, så foreningen har fået nye spor at udforske fremover.

Renoveringen af FLS Aeromotoren har sat et arbejde igang med at spore flere oplysninger omkring denne mølletypes særlige cementtårne. Vi kender dem i landskabet, hvor flere endnu viser deres karakteristiske profil. Ex Ved ringvejen nord for Ringkøbing og nærmest derfra lidt øst for Tim. Det viser sig, at man har måttet ændre konstruktionen flere gange med baggrund i indvundne erfaringer, så tårnene er ikke helt ens. Disse oplysninger kommer med i foreningens bidrag til næste kapitel af Vindkraftens historie i Danmark.

Klargøringen af de større mølledele til sommerens udstilling var ret omfattende, men vil også præge foreningens arbejde fremover. Det gælder især yderligere materiale fra FLS-Aeromotoren og den 2. halvdel af Vindrosen fra Holbæk.

Med sommerens gode resultat i erindring og fortsat optimisme omkring arbejdet, sender jeg på bestyrelsens vegne de bedste hilsener til alle.

Næste årsskrift undervejs

Fjerde årgang af det fælles årsskrift for El-museet, Poul la Cour Museet, Folkecenteret og DVS er undervejs med nye kapitler om vindkraftens historie i Danmark. Vores bidrag denne gang handler om de "Aeromotorer" med karakteristiske betontårne - ialt - der blev opstillet under Anden Verdenskrig. F.L. Smidth & Co. fik sin debut som vindmølleproducent og skabte i 1940 på få måneder en møllekonstruktion, der på mange punkter var banebrydende og forud for sin tid.

Den senere forøgsmølle i Gedser, der er bevaret på El-museet er med fuld ret blevet betegnet som "alle moderne møllers moder" - men så må FLS-møllerne tilhøre "bedstemor-generationen". Læs mere om dem i årsskriftet, som går i trykken lige efter nytår og kommer ud til medlemmerne omkring første februar.

Den 3-vingede FLS "Aeromotor" i Fjerritslev - opført 1943.

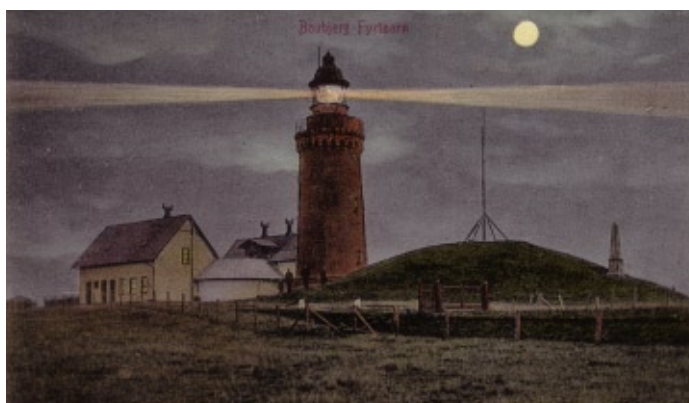

Nu er der kun betontårnet tilbage - og med en hane på toppen fungerer det som byens vartegn. (Foto: Flemming Hagensen)

Hjælpere søges til klargøring af historiske mølledele !

Udstillingen på El-museet gav anledning til, at vi fik taget hul på planerne om at gøre nogle af de mange historiske mølledele, der ligger i foreningens depoter i Lem og Roerslev "udstillingsegnete" - så vi kan vise noget af fortidens mølleteknologi - ikke bare på billeder,

Mølletoppen til den 2-vingede "Aeromotor", som stod udenfor El-museet i sommer er et af de store og tunge eksempler, men inde på udstillingen var der mange flere.

De, der ikke nåede at se sommerens udstilling på El-museet får chancen for at se en del af plancherne fra den, suppleret med lokalt materiale på næste DVS-udstilling, der åbner på det nye udstillingssted på Bovbjerg Fyr i marts. Mere i næste nyhedsbrev.

Vi vil gerne have mange flere dele under behandling - dels for at sikre dem for eftertiden, dels for at kunne bruge dem til kommede udstillinger. Så vi vil meget gerne høre fra medlemmer, der vil give en hånd med, når de næste projekter skal igang. Ring til Kurt Ganer-Tolsø på 9734 1289 eller mail til info@vindhistorie.dk, hvis du vil være med. Så får du besked, når vi går igang med de næste dele.

Fotos fra opstilling af vindrosen og udstillingen på El-museet: Kurt Weber, Else-Marie Christensen og Benny Christensen. Billedet fra Bovbjerg er hentet i Statsbibliotekets postkortsamling i Århus. Nyhedsbrevet er redigeret af Benny Christensen.